ЗГОДА

ІНФАРМАЦЫЙНА-АНАЛІТЫЧНЫ ШТОТЫДНЁВІК
выдаецца з чэрвеня 1992 г.
выдавец **ІП КАРОЛЬ** А.С.
www.zgoda-weekly.net
№31 (392)
надрукованы ў пятніцу 2 верасня **2005 ГОДА**

СКАРЫНЕ ЗНАЙШЛІ МЕСЦА

ГАННА БЕРГА

1 верасня — так абазначаны тэрмін здачы аб'екта «Нацыянальная бібліятэка». Хаця і пасля Дня ведаў трапіць у бібліятэку чытачу будзе нельга. На думку спецыялістаў, аддзелачныя работы расцягнуцца яшчэ як мінімум на паўгода.

НАГАДАЕМ

Міжнародны конкурс на праект Нацыянальнай бібліятэкі Беларусі быў абвешчаны ў апошні год існавання СССР. У конкурсе бралі ўдзел многія мэтры. Але вельмі паважанае міжнароднае журы лепшым палічыла твор архітэктараў Вінаградава і Крамарэнкі *«за найбольш вобразнае архітэктурнае і тэхналагічнае рашэнне»*.

Віктар Уладзіміравіч і Міхаіл Кліменцьевіч — вельмі таленавітыя людзі. Дастаткова, мабыць, сказаць, што новы мінскі чыгуначны вакзал збудаваны па іх праекце.

Таленавітыя і сумленныя архітэктары проста абавязаны апярэджваць свой час на цэлае пакаленне, інакш іх твор састарэе яшчэ на стадыі праектавання.

Заканчэнне на стар. 11

БУДОЎЛЯ *Пад прэзідэнцкай увагай*

СКАРЫНЕ ЗНАЙШЛІ МЕСЦА

СЦА

Заканчэнне.
Пачатакнастар. 1Э

Праект Вінаградава і Крамарэнкі палічыў вартым ўвекавечыць эпоху свайго кіравання Лукашэнка, і зрушылася будаўніцтва з мёртвай кропкі.

З моманту перамогі на конкурсе да ўказа аб будоўлі Нацыянальнай бібліятэкі прайшло 10 гадоў. Тагачаснаму галоўнаму канструктару споўнілася амаль 80 гадоў, і ён больш не працуе ў «Мінскпраекце», як і галоўны інжынер праекта.

Сёння галоўным інжынерам праекта, яго канструктарам, чалавекам, які ўзяў на сябе ўсю адказнасць, стала Людміла Шохіна. Яна знайшла сабе моцных саюзнікаў-аднадумцаў, запрасіла з беларускага Політэхнічнага універсітэта загадчыка кафедры, прафесара Цімафея Пецольда — вядомага спецыяліста па бетоне.

Потым даведалася, што ў Полацку ёсць ліцэнзійная камп'ютэрная праграма, і прыцягнула да дапамогі спецыяліста вышэйшага класа, доктара тэхнічных навук, прафесара Дзмітрыя Лазоўскага.

Доўга і пакутліва шукалася і канструктыўнае рашэнне: спыніліся на несупыннай вязцы арматуры, усё збудаванне, нібы клубок, насаджвалася на іiрут. Ужывалася і спецыяльаас Сілanаванне.

Людміла заўважала, што ніхто спачатку не думаў, што будзе так цяжка. Найперш, велізарны аб'ём работы: 65 тысяч элементаў — гэта толькі на высотнай частцы будоўлі. Дыяметр стылабата — 180 метраў. А яшчэ першы паверх — 19 тысяч квадратных метраў. Па-другое, надзвычай сціслыя тэрміны.

Даводзілася праектаваць і будаваць адначасова. Тэндэр на будаўніцтва выйграў 7-ы мінскі трэст. Але нашы будаўнікі не зусім гатовыя выконваць такія складаныя заданні.

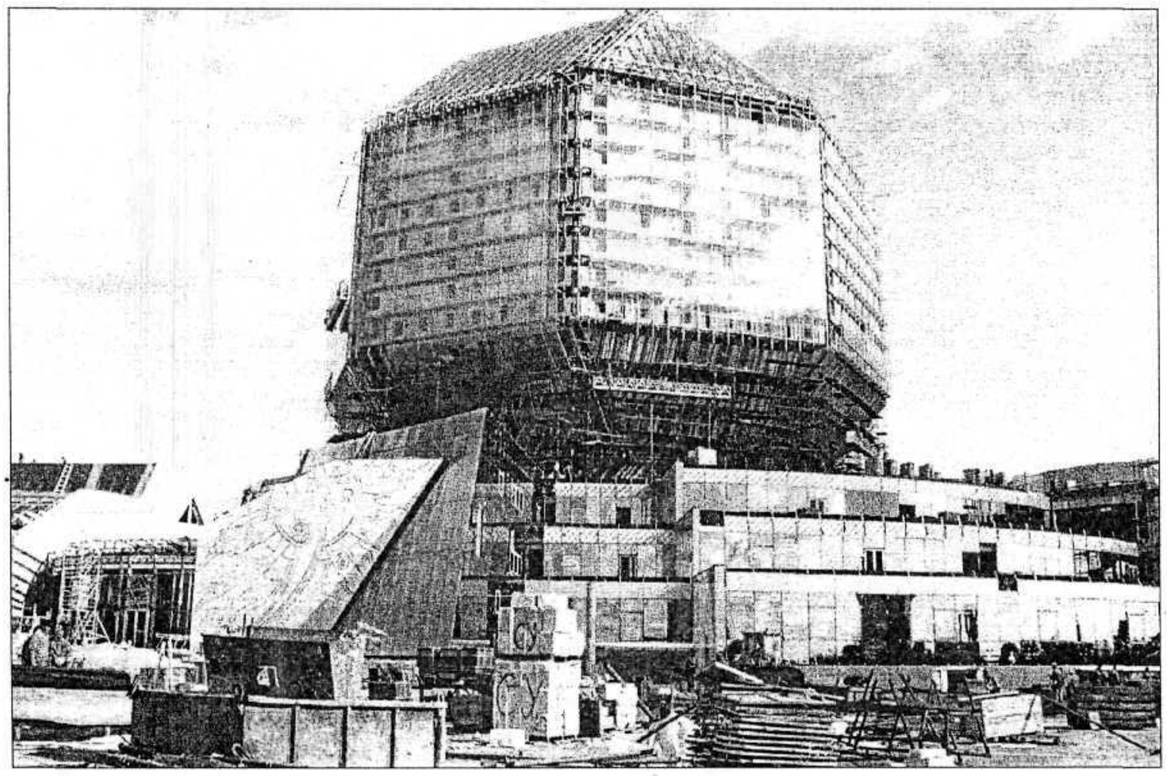

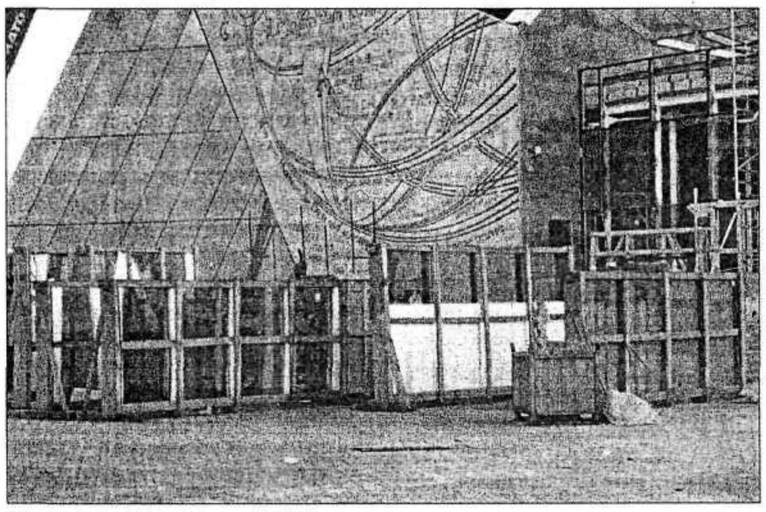

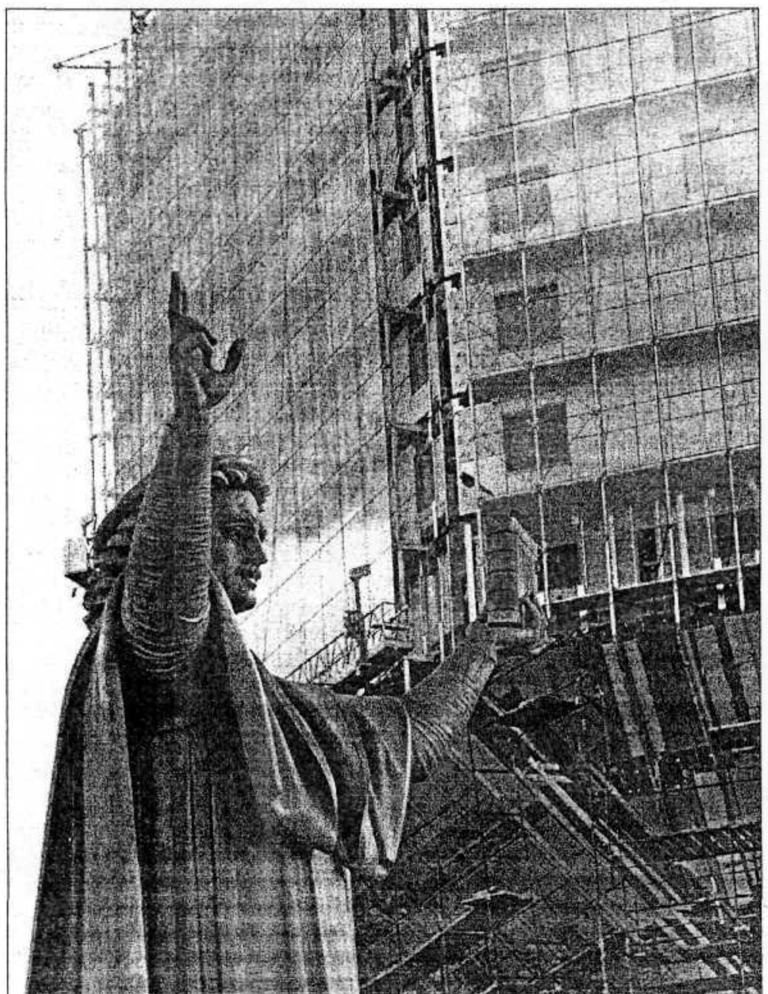

СІНТЭЗ З МАСТАЦТВАМ

15 гадоў таму малады скульптар Алесь Дранец стаў пераможцам конкурсу на помнік Францыску Скарыну ў Мінску. Шматпакутная гісторыя гэтага помніка ўжо вядомая нашаму чытачу. Згадаю, што помнік доўга не прымаўся экспертным саветам, пасля некалькі гадоў не было грошай на адліўку ў бронзе.

Калі ж нарэшце гадоў сем таму Скарына быў выраблены ў матэрыяле, у сталіцы для яго не знайшлося месца. Першапачатковая ідэя — паставіць помнік першадрукару каля Нацыянальнай акадэміі навук — была рэзка адвергнута прэзідэнтам НАН РБ.

Апошнія гады Скарына туліўся ў скульптурным камбінаце, а аўтар помніка ўжо нават перастаў верыць, што мінчукі калі-небудзь убачаць яго твор у гарадской прасторы. Але пасля загада прэзідэнта Лукашэнкі на чарцяжах бібліятэкі з'явілася кропка — месцазнаходжанне помніка. І вось нарэшце 30 верасня 15-гадовы церністы шлях, які прайшоў скульптар Алесь Дранец і яго бронзавы Скарына, скончыўся.

Помнік прывезлі на будаўнічую пляцоўку перад бібліятэкай за некалькі дзён да таго. Але каманды ўстанавіць яго ў той дзень так і не паступіла. І шасцімятровая постаць лягла на зямлю, проста ў пыл і бруд.

Можна толькі здагадвацца, як акрыяў Алесь Дранец, калі ўрэшце першадрукар заняў сваё месца на гранітным пастаменце. Вызначанае сёння для яго месца — не роўна па цэнтру фасада, а трошкі збоку ад бібліятэкі, на фоне нябёсаў — сам аўтар помніка палічыў не самым горшым.

Помнік адразу трапляе на вочы кожнаму, хто падыходзіць да бібліятэкі, і ў той жа час успрымаецца цэласна з барэльефамі фасада — крыламі з пліт нешліфаванага светлага граніту, на якія нанесена разьба.

Напісана фраза са скарынаўскай Біблії: *«Да совершенен будет человек божый»*. Бібліятэка звярнулася да пасольстваў, і фраза была перакладзена на васемнаццаць моў свету: еўрапейскія, арабскія, іўрыт і іншыя. Дакладнасць напісання правяралася Інстытутам мовазнаўства НАН, спецыялістамі Лінгвістычнага універсітэта і кафедрай іудаісгыкі БДУ.

Прыводзяцца таксама выказванні найбольш вядомых асветнікаў і філосафаў Беларусі. У барэльефе можна прачытаць словы Кірылы Тураўскага, Францыска Скарыны, Міколы Гусоўскага, Францішка Багушэвіча, Янкі Купалы, Якуба Коласа. Дарэчы, супрацоўнікі бібліятэкі засталіся задаволены такім мастацкім аб'ектам і нават мяркуюць праводзіць вакол яго экскурсіі.

Мяркуецца, што гэтым мастацкае аздабленне бібліятэкі не скончыцца, і ў бліжэйшы час шэраг вядомых беларускіх мастакоў зоймецца ўпрыгожаннем інтэр'ераў вялікімі маштабнымі творамі жывапісу, графікі, скульптуры, манументальнага мастацтва.

Канцэпцыя аздаблення была распрацавана прадстаўнікамі Беларускага саюза мастакоў сумесна з Беларускім саюзам архітэктараў, Беларускім саюзам дызайнераў і зацверджана спецыяльным саветам па распрацоўцы канцэпцыі мастацкага афармлення будынка Нацыянальнай бібліятэкі Беларусі. Савет быў сфармаваны міністэрствам культуры, у яго склад увайшлі архітэктары, мастакі, дызайнеры, літаратуразнаўцы, прадстаўнікі Нацыянальнай бібліятэкі, Нацыянальнай акадэміі навук, іншых дзяржаўных устаноў. Узначаліў яго скульптар, заслужаны дзеяч мастацтваў Іван Міско.

Варта сказаць, што ўсё гэта існуе на ўзроўні ідэі, дамовы з мастакамі яшчэ не заключаны. Але канцэпцыя і макет аздаблення інтэр'ераў бібліятэкі ўхвалены міністэрствам культуры. Згодна з гэтым макетам, усе творы будуць устаноўлены ў спецыльна зробленыя аднолькавыя рамы і мець манументальныя памеры — да 3 метраў у даўжыню.

ШТО ЗАДУМАНА

На будаўніцтве галоўнага аб'екта краіны спецыялісты і брыгады працавалі ў тры змены, і ноч не перашкаджала зваршчыкам і мантажнікам. «Крышталь» са шкла і бетону вырастаўдаволі хутка.

Але ж не настолькі, як гэта марылася і меркавалася першапачаткова. І калі стылабат, які бачна ўсім здалёк, ужо амаль цалкам зашклілі, то аздзелачныя работы ва ўнутраных хіамяшканнях яшчэ не закончаны.

Ужо сёння заказаць кніжку ў старым будынку бібліятэкі немагчыма. Аддзелы закрываюць свае дзверы і запакоўваюць фонды ў скрыні. Васьмімільённы фонд бібліятэкі важыць каля двух с паловай тысяч тон.

Яшчэ летам дырэктар Нацыянальнай бібліятэкі Раман Матульскі заявіў, што ўжо ўпакавана 65 адсоткаў бібліятэчнага фонду, каб з 1 верасня пачаць паступовае яго перамяшчэнне ў новы будынак. Чатыры месяцы адведзена для таго, каб бібліятэка пачала абслугоўваць чытачоў.

Дарэчы, у сусветнай практыцы прыкладаў перамяшчэння такой колькасці кніг нямнога. Са жніўня месяца ў бібліятэцы кансервавалі штотыднёва па 700-900 тысяч экземпляраў. Гэта значыць, супрацоўнікі бібліятэкі, якім дапамагалі студэнты універсітэта культуры і мастацтваў, упакоўвалі кнігі ў пачкі прыкладна па 5 кілаграмаў.

Непасрэдна для перавозу кніг будуць запрашаць на дапамогу і супрацоўнікаў іншых бібліятэк, і нават вайскоўцаў. Пераносіць фонды ў новы будынак давядзецца ўручную. У памяшканнях былой Ленінкі не паўсюль праедзе нават звычайная цялежка для кніг. А знаёмыя прыступкі перад уваходам увогуле сталі непераадольнай перашкодай для тэхнічных сродкаў.

Але мільённыя фонды мала толькі перавезці. Каб бібліятэка пачала сваю працу, трэба ўсе кнігі расставіць па паліцах, увесці кожны адрас у камп'ютэрную сістэму.

І вось гэта частка працы можа расцягнуцца на многа месяцаў, нягледзячы на тое, што штаты бібліятэкі ўжо папоўнены на 90 выпускнікоў сталічных ВНУ па розных спецыяльнасцях. Дый увогуле колькасць супрацоўнікаў бібліятэкі плануецца давесці да тысячы чалавек, каб надзейна абслугоўваць сінтэтычны комплекс новага будынка. ■